

Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge

Tynset 13.1.2026

Program for dagen

Risikofaktorer og symptomer på vold

Æresmotivert vold

Fra magefølelse til handling

Casearbeid samhandling

Snakke med barn og ferdighetstrening med plikt.no

Kunnskap man bør ha...

- Ansatte som arbeider med barn og unge bør ha kompetanse i å snakke med barn og unge de har bekymringer for
- Ansatte som arbeider med barn og unge bør være oppmerksomme på tegn og signaler som gir grunn til bekymring for barn eller unge og dokumentere disse
- Ansatte som arbeider med barn og unge bør handle på bakgrunn av bekymring for barn og unge
- Ansatte som arbeider med barn og unge bør ha god kunnskap om opplysningsplikten til barnevernstjenesten og avvergelsesplikten, og vite hvordan de skal handle for å overholde disse

Konsekvenser av og symptomer på vold og seksuelle overgrep

Hva innebærer det å ha kompetanse om vold og seksuelle overgrep?

- **Kunnskap** om barndomsbelastninger og hvordan det påvirker utvikling
- **Rutiner** og **kunnskap om avdekking** og varsling
- **Arbeidsmetoder** som egner seg til å hjelpe og forhindre videre skjevutvikling
- Tjenesten har et **menneskesyn** bygget på tillit, trygghet, og mestring
- Den har en **arbeidskultur** som verdsetter relasjonell kompetanse, refleksivitet og kollegastøtte

Hva skal du ta med deg hjem fra i dag?

- Noe jeg vil øve på
- Noe jeg vil snakke mer med kolleger om
- Noe vi trenger å lære mer om?

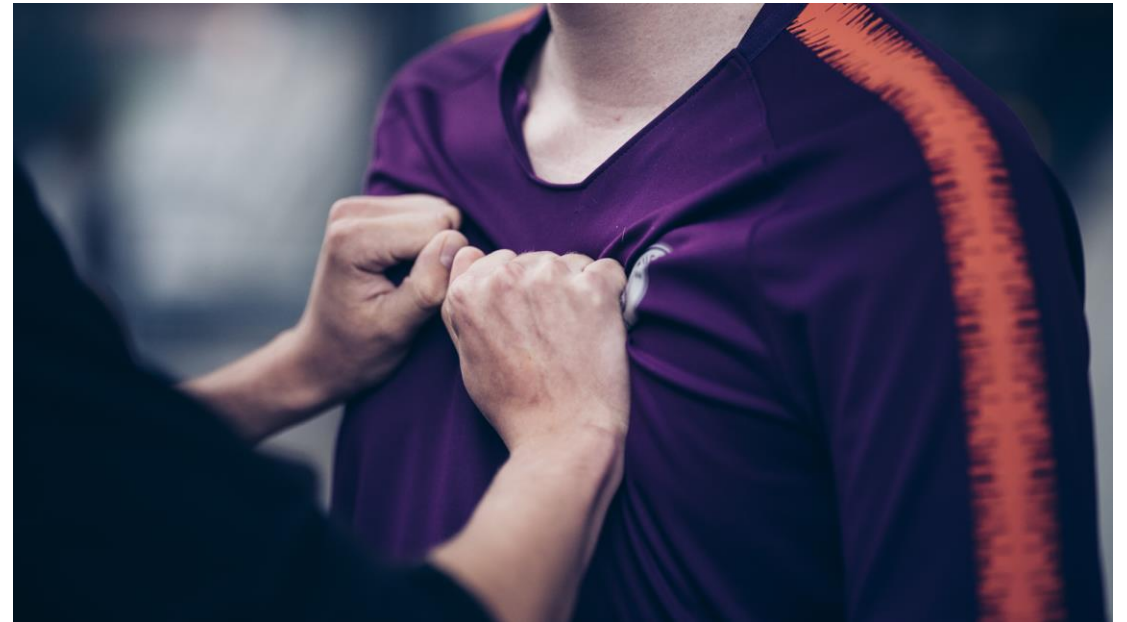
For å bli god til noe må man øve!

Vold i nære relasjoner

Når volden skjer i nær relasjon:

Man utsettes for vold av de man normalt sett skulle kunne stole på og være trygg sammen med, den eller de som egentlig skal være de som støtter, trøster og hjelper til med å regulere følelser.

Hva trenger barn?

At volden slutter - beskyttelse

Å skjønne hvordan og hvorfor de reagerer og lære nye ferdigheter

- psykoedukasjon

Dele opplevelser

«Vet du hva det verste var? Det verste var det jeg aldri fikk»

Petter, 17 år

Alderstypiske stressreaksjoner

0 - 2 år

- tilknytningsatferd endres
- forstyrret mat og søvn
- samspillsvansker
- årvåken
- stiv og anspent
- tilbakegang i motorikk/språk
- kan virke nummen
- skvetten, engstelig, irritabel

2 - 6 år

- klenging, engstelig
- uro, sinne
- søvnvansker
- magisk tenkning
- tap av ferdigheter
- separasjonsangst
- gjentakelseslek
- passivitet og hjelpeløshet

6 - 12 år

- gjentakelseslek
- tap av ferdigheter
- søvnvansker
- somatiske plager
- sosiale vansker
- skyld/skam
- innlæringsvansker
- angst, sinne, uro

12 - 18 år

- gjentakelsesatferd
- skam/skyld
- endret livsholdning
- prematur voksenidentitet

Mestringsstrategier som skaper problemer

Hva gjør jeg for å mestre det vonde?

Jeg er oppmerksom på andres behov og prøver å gjøre andre rundt meg fornøyde

Mestringen skaper problemer:

Andre kan utnytte meg, da jeg setter andres behov foran mine egne

Jeg slåss tilbake, og er alltid klar for kamp

Jeg kommer lett opp i trøbbel

Jeg prøver ikke å kjenne på smerte og vente til det går over

Jeg kjenner ofte ingenting, verken gode eller vonde

Jeg tar vare på meg selv og kan ikke stole på andre

Det er vanskelig å spørre om hjelp fra andre

Tabuisert traume

- Ugyldiggjøring som igjen fører til:
 - Manglende muligheter til å finne løsninger
 - Fravær av følelsesmessig bearbeiding
 - Katastrofehemmelighet
 - Konsekvenser for selvbildet

De tre gode hjælpere

Hvordan kan hjelperne samarbeide bedre?

”om noen kunne blåse på...”

”Ikke alle barn utsatt for en mulig traumatiserende hendelse
trenger behandling, men alle barn trenger regulering”

- Helen Christie, 2010

Tilpasning

- Barn tilpasser seg disse ekstremene når de varer over tid
- Tilpasning må ikke forveksles med at det er greit eller at barnet ikke reagerer selv om det ikke gir uttrykk for noe
- Overgrep eller omsorgssvikt er ikke uten omkostninger for normalutvikling – NB! ulik påvirkning på ulike stadier

Bekymringen når ikke "over terskelen"

"Å, han ja"

Vanlig svar fra skoler og barnehager når barnevernet ringer

Barnevernet er ikke oppdagelsesreisende

- Dette vet barnehagen:
 - Mor er sinna hver gang hun henter, barnet slår andre barn
- Dette vet læreren:
 - Skulker, har ikke med mat, kommer lett i bråk
- Dette vet fotballtreneren:
 - Hissig temperament, aldri foreldrene med
- Dette vet naboen:
 - Ofte bråk i helgene, sett barna være alene hjemme
- Dette vet barnevernet